

 Presentació FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Trobada sobre la jornada escolar Algunes idees del debat del 29/01/2016

29 DE GENER 2016

FUNDACIÓ
Jaume
BOFILL
Bofill

1. TROBADA

Algunes de les idees sorgides al debat mantingut amb membres de la comunitat educativa el passat dia 29/01/2016 (al Col·legi d'Advocats) al voltant del model de jornada escolar.

Aquestes notes **no són una acta, ni un recull d'acords ni en cap cas de punts compartits**. Són només un reflex imperfecte d'algunes de les motivacions, idees i propostes sorgides en el debat.

La trobada sorgeix d'un debat espontani mantingut a twitter uns dies abans. Amb aquest power point retornem a la comunitat algunes idees per a continuar debatent.

Volem agrair la resposta de tots els convocats, mostra de les ganes de fer avançar el debat educatiu per una millor escola.

Participants: una quinzena d'actors de la comunitat educativa pertanyents a FMRP, FAPAC, USTEC-STEs, UGT, CCOO, Rosa Sensat, Fundació Marta Mata Garriga, Consell Assessor per a la Reforma Horària, Associació educativa Ítaca, l'administració local, i l'àmbit universitari.

2. La diagnosi. Algunes idees d'on som.

- El debat al voltant del model de jornada **empobreix el debat educatiu i divideix la comunitat educativa**. El debat que s'està fent és de poca qualitat i les forces en la presa de decisió són desiguals.
- El Departament ha **centrifugat la responsabilitat** cap als centres educatius, la qual cosa perjudica la cohesió de la comunitat educativa dels centres.
- El debat sobre la jornada escolar encavalca amb altres temes, com el debat sobre la **reforma horària** general i no es pot pensar al marge.
- La **jornada escolar actual és millorable**, atenent a les necessitats educatives i a les diferents realitats familiars. La jornada partida té també problemes (per excés de rigidesa), que no es resolen amb la proposta de jornada intensiva que s'està promovent.
- La jornada intensiva sense garanties pot trencar **l'equilibri entre l'escola pública i l'escola concertada**, en favor d'aquesta última, així com incrementar la **polarització de l'escola pública**, en funció del perfil socioeconòmic de les famílies que hi participen. Les famílies amb recursos poden acabar desertant l'escola pública per oferir menys garanties i major complexitat en la gestió de la vida quotidiana.
- La compactació de la jornada sense garanties pot **perjudicar especialment els infants i les famílies amb menors recursos** econòmics, culturals i socials. L'anàlisi feta en altres contextos, així com una primera valoració de la compactació a la secundària, mostren que en el curt i mig termini, l'oferta d'activitats extraescolars i, fins i tot dels menjadors disminueix o desapareix.
- En un context de desigualtats creixents, cal enfortir el paper social i educatiu de l'escola pública.

3. Oportunitats. Algunes idees per repensar l'escola pública.

- Pensar l'escola pública des dels **valors que l'animen** (més que des de la titularitat): Quins haurien de ser aquests valors? per exemple: inclusivitat, gratuïtat i participació.
- Amb el debat sobre la jornada escolar, tenim una oportunitat d'anar més enllà i **repensar el model d'escola** que volem. Què ha d'incloure l'escola? què necessiten els infants per aprendre? Què necessita l'escola per complir la seva funció social i no només instructiva?
- Gran oportunitat per l'escola pública **d'ocupar un espai**: node de relacions, de serveis comunitaris, de cooperació entre iguals.
- Oportunitat de **reprofessionalització** dels mestres.
- Oportunitat d'implicar i empoderar les **famílies**.
- Repensar la docència. El model de docència és obsolet. Cal incorporar les noves tecnologies en la reflexió sobre el model de docència i els temps d'aprenentatge.
- Cal pensar l'educació no només al llarg de la vida, sinó especialment a l'**ample de la vida**; per tant, cal entendre la integralitat dels temps i espais educatius dels infants.
- L'escola pot ser el **pal de paller** d'un projecte educatiu més ampli, especialment urgent i necessari per l'alumnat desafavorit.
- Cal **ampliar l'espectre d'actors** que sostenen i donen suport al paper educatiu de l'escola: famílies, municipis, entitats del lleure i esportives, etc.
- Cal **garantir que qualsevol canvi en el model de jornada** suposi un benefici per als infants i per al servei públic. Quines poden ser aquestes garanties?

4. Superar el debat sobre la jornada. Algunes idees per al debat sobre les garanties.

Què ha de contenir l'escola? Quines podrien ser les garanties d'un canvi de jornada? Què es podria millorar si parlem de model i reforma horària?

- Menjadors escolars:
 - Obertura del menjador.
 - Garantit per a tothom. Gratuïtat total o sistema de beques, més just i simple?
 - Reduir la pausa del migdia. Una hora o hora i mitja?
- Horari: garantir l'estada al centre fins les 15:30h.
- Obertura de centres a la tarda: Cal distingir l'horari del mestre, el de l'alumnat i el d'obertura de centre. Això implica que:
 - Altres professionals entren al centre educatiu
 - Cal coordinació entre el centre, l'AMPA i altres serveis/professionals
 - Calen hores de coordinació
 - Cal que estigui integrat en el Projecte Educatiu del Centre
- Garantia d'activitats no lectives en el propi centre. L'escola no ho pot fer sola, ha de ser part d'una comunitat on entren en joc també les famílies, els ajuntaments, les entitats socioeducatives, etc. Implica repensar:
 - Obligatorietat?
 - Sistema d'ajuts.
- Procediment de la presa de decisions: amb garanties de temps, informació argumentada, acords, sistemes d'avaluació i possibilitats de retorn si no funcionen els canvis.
- Model d'innovació pública comunitària que sustenta aquest canvi: com ha de ser?